

Offentlige kunstoppdrag

I dette dokumentet vil vi belyse begrep, gjennomføring og utfordringer når man jobber med offentlige kunstoppdrag.

Viktige begrep

Prekvalifisering

Prekvalifisering er en vurderingsprosess for å avgjøre om kunstnere eller leverandører oppfyller spesifikke kriterier før de blir invitert til å delta i et prosjekt. Målet er å sikre at deltakerne har nødvendig kompetanse, erfaring og kapasitet. I praksis innebærer prekvalifisering at kunstnere sender inn porteføljer, tidligere arbeidserfaring og en kort beskrivelse av sin tilnærming til oppdraget. Oppdragsgiver velger deretter et begrenset antall kandidater til å levere mer detaljerte forslag. Det finnes både lukket og åpen prekvalifisering; ved åpen prekvalifisering kan alle som oppfyller grunnleggende kriterier delta, mens en lukket prekvalifisering er mer selektiv og retter seg mot utvalgte kunstnere.

Open Call

Open call er en åpen invitasjon til kunstnere og kreative aktører om å sende inn forslag til et spesifikt prosjekt. Formålet er å få et mangfold av ideer og gi nye talenter muligheten til å delta. Alle som oppfyller grunnleggende kriterier kan sende inn forslag, uten behov for prekvalifisering.

Kunstplan

En overordnet strategi for integrering av kunst i et spesifikt prosjekt. Den definerer hvilke typer kunstverk som ønskes, plassering, budsjett og hvordan kunsten skal reflektere stedets identitet.

Jury/Komité

En gruppe eksperter som vurderer innsendte forslag og velger kunstnere eller konsepter. Sammensetningen av juryen kan variere, men inkluderer ofte kunstnere, kuratorer, arkitekter og representanter fra oppdragsgiver, f.eks rådgivere i kommune.

KORO (Kunst i Offentlige Rom)

KORO er statens fagorgan for kunst i offentlige rom og produserer, forvalter og formidler kunst i offentlige bygg og på andre offentlige arenaer.

Stedsspesifikk kunst

Kunstverk som er skreddersydd for en bestemt plassering og tar hensyn til beliggenhet og stedets historie, arkitektur og kontekst.

Gjennomføringsplan

Proessen med å sikre nødvendig teknisk, juridisk og økonomisk grunnlag for gjennomføring av et prosjekt – ofte inkludert installasjon, tillatelser og sikkerhet.

Honorarmodell

En modell som fastsetter kunstnerens honorar for prosjektet. Dette kan variere basert på prosjektets omfang og budsjett.

Tids- og milepælsplan

En tidslinje som beskriver ulike stadier i prosjektet, fra planlegging til ferdigstillelse.

Vedlikeholdsplan

En avtale om hvordan kunstverket skal vedlikeholdes over tid for å sikre varighet og kvalitet.

Gjennomføring

1. Planlegging og utlysning

Oppdragsgiver, ofte en kommune, fylkeskommune eller institusjon, definerer prosjektets rammer og mål, inkludert budsjett, tidsplan og lokasjon.

Utlysningen gjøres gjennom plattformer som KORO (Kunst i Offentlige Rom) eller direkte til et utvalg aktuelle kunstnere (lukket prekvalifisering).

2. Søknadsprosess

Kunstnere sender inn konsepter med beskrivelse, skisser og budsjett. En jury eller komité vurderer forslagene.

3. Utvelgelse

En kunstner eller kunstnergruppe velges basert på forslagens kvalitet, relevans og gjennomføringsevne. Tidligere erfaring med offentlige oppdrag eller drift av visningsrom, festivaler eller messer kan være fordelaktig.

4. Kontrakt og avtaler

Når kunstneren er valgt, inngås kontrakt som spesifiserer rettigheter, plikter og økonomiske forhold. Standardvilkår kan lastes ned fra KOROs nettside: <https://www.koro.no>.

5. Produksjon

Kunstneren utvikler og produserer verket i samarbeid med relevante aktører som arkitekter, ingeniører eller lokale myndigheter. Det er naturlig at produksjon skjer samtidig med reising av bygg eller oppussing av bygg/lokaler.

6. Montering og ferdigstilling

Kunstverket installeres på stedet, og sluttbefaring sikrer at avtalen er oppfylt.

7. Overlevering og vedlikehold

Kunstverket overleveres til oppdragsgiver, som også står ansvarlig for vedlikehold.

Utfordringer og råd

1. Byråkrati og administrasjon

Mange regler, søknader og kontrakter kan gjøre prosessen krevende.

2. Økonomiske begrensninger

Stramme budsjetter kan begrense kunstnerens kreative frihet. Risiko for budsjettkutt og uforutsette utgifter bør synliggjøres i kontrakten.

3. Konkurransen

Med mange søkere er det utfordrende å bli valgt. Gjenbruk av tidligere søknader kan være tidsbesparende.

4. Tilpasning til offentlige rom

Kunstverket må oppfylle både estetiske og funksjonelle krav.

5. Mangel på anerkjennelse

Offentlige kunstprosjekter får ofte mindre oppmerksomhet fra publikum og media.

6. Langsiktig vedlikehold

Materialer og teknikker må sikre kunstverkets holdbarhet over tid.

7. Kulturelle og politiske hensyn

Kunstverket må balansere innovasjon med respekt for lokale tradisjoner og verdier.

Gode råd til kunstneren:

- Søk ofte, og gjerne prosjekter utenlands også
- Lag mapper, enten digitale eller fysiske, for hvert prosjekt du søker, da får du bedre oversikt over hva du har gjort før, hva som har fungert, hva som har vært utfordringer, hvilke leverandører som har gjort hva, hvilke samarbeid som har fungert osv.
- Skap et godt miljø mellom deg og dine samarbeidspartnere på byggplassen
- Opparbeid deg et bredt nettverk av leverandører til neste prosjekt
- Ordne en befaring på byggplass gjerne to uker før montering
- Dokumenter kunstverket under produksjon for å unngå problemer med f.eks montering
- Husk at budsjett mest sannsynlig endres underveis, vær obs på skiftende valutakurser, kostnadsøkninger, offentlige nedskjæringer osv.
- Dersom langvarig forprosjektering bør du kreve timeshonorar for møtedeltakelse

Gode råd til konsulenten/kuratoren:

- Din rolle er viktigst i oppstarten
- Stå opp for kunsten og kunstneren i møte med byggherren
- Din rolle er å være kunstfaglig ansvarlig
- Vær synlig og tilgjengelig for alle som er involvert i prosjektet
- Sett deg inn i prosjektets kunstplan